

BỘ Y TẾ
TRUNG TÂM ĐÀO TẠO VÀ NGHIÊN CỨU
Y DƯỢC HỌC CỔ TRUYỀN DÂN TỘC

LÝ LUẬN CƠ BẢN

Y HỌC CỔ TRUYỀN

(TRÍCH TRONG ĐÔNG Y KHÁI LUẬN)

Luận)

LƯU HÀNH NỘI BỘ

1991

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

hình ảnh của siêu vị B: KTNV 40 trang 44

MỤC LỤC

● CHƯƠNG I

Trang 5 đến 43

ÂM DƯƠNG NGŨ HÀNH

A. ÂM DƯƠNG :

1. Khái niệm về cơ bản Âm dương.
Tứ Thái cực - Âm dương - Lượng khí - Tứ tượng - Bát quái.
- Sự đối lập và thông nhất của Âm dương.
- Sự tiêu trưởng và thăng bằng của Âm dương

2. Vận dụng học thuyết Âm dương vào bệnh lý.

- Quan hệ Âm dương đối với sinh lý, bệnh lý.
- Quan hệ Âm dương đối với việc chẩn đoán và trị liệu.
- Quan hệ Âm dương đối với phép dưỡng sinh và phòng bệnh.

B. NGŨ HÀNH :

1. Khái niệm cơ bản về Ngũ hành.
- Sự tương sinh tương khắc của Ngũ hành.
- Sự quan hệ của Ngũ hành với hoàn cảnh tự nhiên giới bên trong và tự nhiên giới bên ngoài.

2. Vận dụng Ngũ hành vào biện chứng luận trị.
 - Sự sinh khắc của Ngũ hành và sự truyền biến bệnh tật của ngũ tạng.
 - Phân 5 loại tà gây bệnh và biện chứng bệnh của mỗi tạng.

C. QUAN HỆ GIỮA ÂM DƯƠNG VÀ NGŨ HÀNH :

Những đặc điểm sự quan hệ giữa âm dương với Ngũ hành:

● CHƯƠNG II

Từ trang 44 - 91

NGŨ VẬN LỤC KHÍ

1. Đại cương :

- Quan niệm về ngũ vận và lục khí.
- Vấn đề vận dụng Can chi

2. Thuộc tính âm dương của Can chi

3. Phép tắc vận dụng Can chi.

4. Cách kết hợp Can chi để ghi tung năm

5. Bảng kết hợp Can chi ghi từ năm đến 60 năm

A. NGŨ VẬN :

1. Hiểu về ý nghĩa Ngũ vận
2. Phân tích đặc điểm của : Đại vận - Chủ vận
 - Khách vận.

3. Hệ thống bảng tính khách vận từng năm.

B. L U C K H Í :

1. Hiệu về lực khí.
2. Phân tích đặc điểm của : Chu² khí - khách khí - Khách chủ gia lâm.

C. VẬN VÀ KHÍ KẾT HỢP VỚI NHAU :

1. Sự thịnh suy của khí và vận gặp nhau.
2. Hiệu thêm về Thiên Phù Tue Hội.
 - Thiên Phù
 - Tue hội.
 - Thái át thiên phù.
 - Đồng thiên phù.

3. Bình khí.

D. VẬN DỤNG HỌC THUYẾT VẬN KHÍ VÀO Y HỌC :

Sự biến hoá của Vận và Khí gây bệnh cho con người.

● CHƯƠNG III

Từ trang 91 - 109

* C O N N G Ư Ờ I V À TỰ N H I Ê N

A. QUAN HỆ GIỮA CON NGƯỜI VÀ TỰ NHIÊN :

1. Ảnh hưởng của khí hậu biến hoá đối với thân thể con người.

- Tư thời lực khí.
- Lực dâm.
- 2. Ảnh hưởng của địa phương thổ nghĩ đối với thân thể con người.
- 3. Cơ năng thích ứng của cơ thể con người đối với hoàn cảnh tự nhiên.
- 4. Ý nghĩa thực dụng trong y học của thuyết " Con người tương ứng với trời đất!

● CHƯƠNG IV

Từ trang 110 - 163

TẠNG TƯ Ộ N Ơ

1. Công năng sinh lý và sự quan hệ lẫn nhau của ngũ tạng với lực phủ
 - Sự quan hệ giữa tạng với tạng.
 - Sự quan hệ giữa phủ với phủ.
 - Sự quan hệ giữa tạng với phủ.
2. Quan hệ của ngũ tạng với ngũ thể và thất khiếu.
3. Quan hệ giữa ngũ tạng với ngũ chí.
4. Quan hệ giữa ngũ tạng với ngũ sắc.
5. Quan hệ giữa nội tạng với ngũ vị.

6. Quan hệ giữa nội tạng với khí hậu bốn mùa

A.- N G Ũ T A N G :

Chức năng của 5 tạng :

Tâm, Can, Tỳ, Phế, Thận.

B.- L U C P H Ủ

Chức năng của Lục phủ :

Đom, Vị, Đại tràng, Tiểu tràng, Bàng quang, Tam tiêu.

C.- P H Ủ K Y H A N G :

- Quan niệm về Phủ kỳ hăng.
- Chức năng Phủ kỳ hăng với não tủy và Dạ con.

⊙ CHƯƠNG V Tả trang 163 - 186

Đ I N H , V Ệ , K H Í , H U Y Ệ T
T I N H , T H Ầ N , T A N D I C H

1. DINH, VỆ, KHÍ, HUYẾT :

- Sự sinh thành và phân bố của Dinh, Vệ, Khí, Huyết.
- Tác dụng chủ yếu của Dinh, Vệ, Khí, Huyết

2. TINH :
Luân về Tinh liên quan đến chức năng Tạng
Phụ.

3. THẦN :
Luân về Thần và sự tương quan giữa Thần
và chức năng sanh hoá của Tạng.

4. TÂN DỊCH :
- Sự sinh thành và công năng của Tân, Dịch
- Quan hệ của Tinh dịch với Tinh, Khí,
Huyết.

● CHƯƠNG VI Từ trang 187 - 193.

K I N H L A C

1. Định nghĩa kinh lạc.
2. Sự cấu tạo của Hệ Kinh Lạc.
3. Tác dụng của hệ thống Kinh Lạc.

CHÚ Ý : Hình đồ hệ thống các Kinh Lạc, xem
phần lý thuyết châm cứu (của Bộ môn
Châm cứu).

----- ★ ★ ★ -----

LỜI NÓI ĐẦU

LÝ LUẬN CƠ BẢN là môn học tất yếu, là cội nguồn của người làm thuốc nói chung nói riêng đối với người chuyên trách công tác y học cổ truyền Đông phương.

Hải Thượng Lân Ông trong Y Hải Cấu nguyên : "Đọc sách biết nghĩa là việc đã khó, nhưng còn hiểu ý ngoài cái lý lại càng khó hơn". Ý nghĩa câu nói của người xưa trong Y thư là người làm thuốc phải hiểu lý nhưng suy ra muốn ngàn ý có khác nhau... Vì vậy trong tập sách này chúng tôi viết cũng phải dựa lý của các bậc y tổ ngày xưa đã được ghi chép trong các Y thư, nhưng về ý luận thì muốn ngã có khác vì trong khi vận dụng, cái ý phải vượt ngoài cái Lý. Và qua quá trình công tác nghiên cứu giảng dạy cho các đối tượng sinh viên Đại học, các hệ y sĩ y học dân tộc, hệ lương y thừa kế chính qui, hàm thụ chuyên sâu môn y Lý cổ truyền Đông phương.

Giáo trình môn học LÝ LUẬN CƠ BẢN đã được chia làm 2 phần :

1. Phần lý thuyết : được trình bày trong tập sách này.

2. Phần thực hành : được trình bày trong tập LÝ
PHÁP PHƯƠNG DƯỢC.

Tập sách này hoàn toàn được viết dựa trên cơ sở lý
luận kinh điển, không có phần vận dụng hình nghiệm lâm
sàng, vì phần này có viết đầy đủ trong tập LÝ PHÁP
PHƯƠNG DƯỢC.

Mong tập sách này đến với học sinh sinh viên Lương
y và các bạn ham thích về Đông y làm tài liệu nghiên cứu
học tập phát huy kiến thức để vận dụng trong công tác lâm
sàng, và xây dựng lớp trẻ thừa kế mai sau có trình độ kiến
thức về y lý để vận dụng và kết hợp vào lĩnh vực khoa học
tốt hơn.

SOẠN GIẢ